

Nasjonalt nettverk for samfunnsfaga i lærar-, lektor- og barnehagelærerutdanningane

November 2020

I dette nummeret

- s. 1** Per Overrein; Lederen har ordet.
- s. 2** Nettverksnytt
- s.3** Lavinia.no
- s. 4** Temanummer i Acta Didactica Norden vår 2022
- s. 6** Nasjonal konferanse for samfunnsfagdidaktikk 2020
- s. 8** Innkalling til årsmøte 2020 – Nasjonalt nettverk i samfunnsfaga i lærerutdanningane
- s. 9** Styrets årsmelding
- s. 11** Styrets forslag til arbeidsprogram 2010-2021
- s. 12** Vedtekter og årsmøtevedtak frå 2019

Lederen har ordet

Demokrati og medborgerskap er et av kjerneelementene i den nye læreplanen for samfunnsfag og et av tre tverrfaglige temaer som skal utvikle kunnskaper og ferdigheter for å delta i demokratiske prosesser.

Demokratiopplæring er en normativ og krevende prosess som vil utfordre skolene og lærernes evne til kritisk tenkning innenfor et uenighetsfelleskap, ofte basert på grunnleggende konflikter om hvordan samfunnet bør utvikle seg.

Foran stortingsvalget i 2021 vil trolig noe av uenigheten utspille seg. Stortingsvalget vil kreve engasjement og kunnskap om både parti- og valgsystemet, noe som kan være en prøvelse å skape blant studenter og elever. Her bør samfunnsfaget kjenne sin besøkelsestid og skape fagdidaktiske «arenaer» for læring og refleksjon.

I dette nyhetsbrevet presenterer professor Bernt Aardal ved UiO Lavinia - et nettbasert dataprogram for en dypere forståelse av hvordan valgsystemet fungerer. Gjennom praktiske øvelser vil elever og studenter lettere forstå hvordan ulike bestemmelser (Valglov og Grunnlov) har for valgresultatet. Det norske valgsystemet representerer kompromisser skapt over tid og maktforhold som ikke er umiddelbart synlig for velgerne. Men ved å ta i bruk Lavinias muligheter til å simulere beregninger gjennom ulike «valgordninger» eller variabler blir maktforholdene i valgsystemet svært synlig.

Sammen med programmet følger en wiki for Lavinia over valgsystemet. Der kan man finne oppgaver, begrepsavklaringer/ordliste og følge endringene av de norske valgordningene fra 1814 og fram til i dag. Wikien er også utstyrt med oppgaver knyttet til utjevningsmandater, sperregrensen og beregningsmetoden for mandatfordeling for å nevne noen. For å svare på f.eks. spørsmål om «Hvilke partier tjener og taper på å heve sperregrensen?» må man inn i Lavinia og simulere mandatfordelinger ved å øke eller senke sperregrensen. Med programvaren følger også gode informasjonsvideoer på Bernt Aardals hjemmeside for hvordan man kan bruke Lavinia.

Dette programmet bør lærere og lærerutdannere som skal undervise om valg og det kommende stortingsvalg bruke aktivt. Kunnskap om parti- og valgsystemet er en viktig del av vårt demokrati og skolens demokratiopplæring. Lavinia anbefales herved på det varmeste.

I dette nyhetsbrevet følger også innkalling med sakspapirer til det kommende nettverksårsmøtet, som skal avholdes i forbindelse med vår nasjonale konferanse 25 – 26. november i Kristiansand. Det er nå mye usikkerhet rundt økt Coronasmitte i samfunnet. Når dette skrives, vet vi ikke nøyaktig hvordan konferansen vil bli gjennomført med tanke på antall deltagere og digital overføring. Det som er sikkert, er at det blir konferanse og årsmøte, men hvordan vil være avhengig av styresmaktene og lokale retningslinjer i november.

Vel møtt til konferanse og årsmøte i Kristiansand, som fysisk deltaker eller som nettdeltaker.

Per Overrein

Leder

Nettverksnytt

Det fyrste årsmøtet for nettverket (2017) slo fast at styret skulle ha representasjon frå regionar, definert som nord, midt, aust, sør og vest. Dette er seinare formalisert i lovene for nettverket.

Nettsidene til nettverket har adressa: <http://www.samfunnsfag.net/>
Nedanfor ser du oversyn over konstitueringa/arbeidsdelinga i styret frå årsmøtet 2020.

Leder: **Per Overrein** er førstelektor ved Institutt for Lærerutdanning, Noregs Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (region midt). E-post: per.overrein@ntnu.no. Tlf: 73559849

Nestleiar og ansvar for medlemskap/organisasjon: **Kari Guttormsen Hempel** er førsteamanuensis ved Institutt for barnehagelærerutdanning, Universitetet i Stavanger (region sør). E-post: kari.hempel@uis.no. Tlf.: 51833054 (arbeid).

Ansvarleg for nyhendebrev: **Bjørn-Henrik Johannessen** er universitetslektor ved Institutt for Pedagogikk og Lærerutdanning, Universitetet i Tromsø – Noregs Arktiske Universitet (region nord). E-post: bjorn.h.johannesen@uit.no. Tlf: 77660074 (arbeid).

Ansvarleg for nyhendebrev: **Leif Tore Trædal** er førsteamanuensis ved Institutt for pedagogikk, religion og samfunnsfag ved Høgskulen på Vestlandet (region vest). E-post: leif.traedal@hvl.no. Tlf: 53491324

Håvard Friis Nilsen er professor ved Avdeling for Lærerutdanning, Høgskolen i Østfold (region øst). E-post: havard.friis.nilsen@hiof.no. Tlf: 69608269 (arbeid)

Varamedlemmer:

Ansvarleg for nettside: **Ingunn Vines Kvamme** er universitetslektor ved Institutt for sosiologi og sosialt arbeid ved Universitetet i Agder (region sør). E-post: ingunn.kvamme@uia.no. Tlf: 38142396 (arbeid).

Ansvarleg for nettside: **Kristine Waarhus Smeby** er førsteamanuensis ved seksjon for samfunnsfag, Dronning Mauds Minne Høgskole for Barnehagelærerutdanning. E-post: Kristine.W.Smeby@dmmh.no. Tlf: 73568383 (arbeid).

Kjetil Knaus Fosshagen er førsteamanuensis ved Institutt for pedagogikk, religion og samfunnsfag ved Høgskulen på Vestlandet (region vest). E-post: Kjetil.Knaus.Fosshagen@hvl.no. Tlf: 55585671 (arbeid).

Per Overrein

Kari Guttormsen Hempel

Bjørn-Henrik Johannessen

Leif Tore Trædal

Håvard Friis Nilsen

Ingunn Vines Kvamme

Kristine Waarhus Smeby

Lavinia.no

Av Bernt Aardal

Professor - Institutt for statsvitenskap

UiO

Lavinia er et nyutviklet, nettbasert dataprogram som tar sikte på å skape dypere forståelse for hvordan valgsystemet – som en viktig del av vårt demokrati – virker. Programmet er basert på læring gjennom praktiske øvelser. Ved å justere på de ulike elementene i valgordningen kan du se hvordan det påvirker valgresultatet. Hvilke partier vinner eller taper f.eks. på et høyere eller lavere første delingsstall, en annen beregningsformel eller flere utjevningsmandater?

Det er lett å tro at valgordningen er kjedelig og vanskelig. Lavinia gjør det enkelt og lett forståelig å se hvilken betydning de ulike bestemmelsene har for valgresultatet. Hjelpetekster med utdypende forklaringer og arbeidsoppgaver er integrert i programmet. Programmet passer godt for både skoleelever/studenter og andre som ønsker å forstå hvilke politiske konsekvenser valgordningen har. Alle stortingsvalg etter 1945 er lagt inn i programmet, slik at det er mulig å bruke det også som oppslagsverk om tidligere valg.

Utviklingen av programmet er finansiert av Universitetet i Oslo og Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Lavinia bruker ikke cookies, sporer deg ikke, og samler ikke inn informasjon om deg. Programmet er basert på åpen kildekode. Det vil derfor være mulig for andre å videreutvikle programmet.

Programmet finnes her: <https://lavinia.no>

Korte videoer med praktisk bruk av programmet finnes her:

<https://aardal.info/lavinia-no-nytt-verktoy-for-a-forsta-hvordan-valgordningen-fungerer/>

Samfunnsfagnettverket har nå 257 medlemmer

Medlemmene i samfunnsfagnettverket kommer fra UH-sektoren i hele landet. I tillegg kommer en del medlemmer fra forlag, stiftelser, departement og museum.

Medlemmene fordeler seg slik:

Fra UH sektor: NTNU: 41, USN 37, HVL: 37, OsloMet: 28, UiO: 17, UiA: 13, UiT: 12, UiS: 10, UiN: 8, UiB: 7, MF: 7, HiØ: 6, HiVolda: 6, NLA: 6, Hilnlandet: 5, Dronning Mauds Minne: 3, NBMU: 1

Fra forlag, departement, museum, Raftostiftelsen og enkeltpersoner: til sammen 14.

Temanummer i Acta Didactica Norden vår 2022: Kritisk literacy på fagenes premisser

Invitasjon til å bidra i temanummer: Kritisk literacy på fagenes premisser

Kritisk literacy innebærer å innta en selvstendig og undersøkende holdning til yringer om verden, og å forstå, identifisere og beskrive hvilke premisser som ligger bak ytringene (etter Luke, 2014; Veum & Skovholt, 2020). Kritisk tenking er i dag aktualisert i de nordiske landene – ikke bare gjennom verdenssituasjonen og den gjennomgripende digitaliseringen av samfunnene – og vi kan slå fast at det har vært mange drivkrefter for at kritisk tenking og literacy har blitt satt på dagsorden i de nordiske skolesystemene i de senere år. I Sverige har det vært mye oppmerksomhet om kritisk tenkning i skolen, og i reviderte læreplaner har formuleringer om viktigheten av kildekritikk og hvordan man undersøker kilders troverdighet og pålitelighet blitt lagt til. I Norge løfter læreplanverket av 2020 kritisk og vitenskapelig tenkning fram både i den nye overordnede delen for opplæringen, i beskrivelsen av de grunnleggende ferdighetene og i fagplanene. Etter den siste revisjonen av Danmarks læreplaner i 2017, inngår kritisk tenkning på minst tre måter. Elevene skal lære å vurdere tekster kildekritisk, å vurdere og fortolke informasjon og data i undersøkelsesbaserte forløp, samt hvordan tilegnet kunnskap kan brukes til å ta kritisk stilling til motsetningsfylte samfunnsmessige, teknologiske og naturfaglige problemstillinger.

Kritisk literacy griper inn i alle skolens fag, og kan ikke reduseres til generiske kompetanser i kildekritikk, men må integreres i alle fagene på fagenes premisser. Literacy kan defineres som domenespesifikk fortrolighet med bruken av skrift som betydningskapende ressurs (Brømholm, 2013, s. ix), og i språkfagene er kritisk lesing og skrivning sentralt. I andre fag er literacy mindre knyttet til skrift, men tekst i utvidet forstand vil ofte spille en rolle i for eksempel politisk literacy, art literacy, kritisk analyse av historie eller kritiske undersøkelser av interessekonflikter i problemstillinger av samfunnsfaglig, teknologisk eller naturvitenskapelig art.

Dette temanummeret vil belyse nettopp slik fagspesifikk literacy eller normer for meningskaping. Literacy må ses i sammenheng både med fagenes egne uttrykk og de samfunn og kulturer som fagene kan gi en kritisk tilnærming til. Temanummeret ønsker å belyse hva en kritisk holdning gjennom stillingtagen, meningskaping og praksis vil si i hvert fag.

Redaksjonen for temanummeret består av Tove Stjern Frønes (Universitetet i Oslo), Jenny Wiksten Folkeryd (Uppsala universitet), Kjetil Børhaug (Universitetet i Bergen) og Martin Krabbe Sillasen (VIA University College, Aarhus).

15. februar 2021: Frist for levering av abstract til redaktørene på e-post (tove.frones@ils.uio.no). Abstractene skal være på 500 ord og inneholde bakgrunn og problemstilling, teorigrunnlag, datakilder og metode, funn og implikasjoner.

1. april 2021: Tilbakemelding på abstract og invitasjon til å bidra til tema-nummeret.

1. september 2021: Frist for innsending av artikkel til fagfellevurdering, på et skandinavisk språk eller på engelsk. Forfatterinstruks: <https://journals.uio.no/adnorden/about/submissions>. Bidrag sendes på vanlig måte til Acta Didactica Norden. Merk innleveringen Temanummer Kritisk literacy.

15. februar 2022: Seneste tilbakemelding til forfattere etter fagfellevurdering(er).

15. mars 2022: Frist for levering av ferdig artikkel

Juni 2022: Publisering

Link: <https://journals.uio.no/adnorden/announcement/view/347>

Tips om stoff til eller ferdigformulerte bidrag i komande nyhendebrev/på nettsida vår, er velkomne til Per Overrein (nettsida) eller Leif Tore Trældal og Bjørn-Henrik Johannessen (nyhendebrev). Tips gjerne om stillingsutlysingar, bok- eller artikkelutgjevingar. Disputasar, konferansar eller forskingsprosjekt de gjerne vil ha fleire samarbeidspartnarar til. Synspunkt – risande eller rosande – eller framlegg til saker nettverket bør vera (meir) opptekne av, er velkomne, og nødvendig, når nettverket etterkvart skal «finna seg sjølv» og si «form».

---

*Dette nyhendebrevet er redigert av Bjørn-Henrik Johannessen og Leif Tore Trældal
i samarbeid med Per Overrein.*

Frist for innsending av stoff til nr 1 2021 er sett til 1. februar

---

Nasjonal konferanse for samfunnsfagdidaktikk 2020 Samfunnsfagdidaktikk i en globalisert verden

Dato: onsdag 25. - torsdag 26. november 2020

Stipendiatsamling: tirsdag 24. november 2020

Sted: Campus Kristiansand, UiA

Universitetet i Agder inviterer nettverk for samfunnsfaga til den årlige konferansen i samfunnsfagdidaktikk. Dette er en arena for å samle bredden av samfunnsfagsdidaktikere som underviser og forsker på lærer- og barnehagelærerutdanning på ulike nivåer i Norge.

Hovedtema for inviterte foredrag og diskusjoner på årets konferanse er samfunnsfagdidaktikk i en globalisert verden. Tema er aktuelt for samfunnsfaget på flere måter. Globalisering fører til at avstander minsker. Forflytning av mennesker, varer, tjenester og penger skaper endringer i samfunnet. Spørsmål om identitet, tilhørighet, deltakelse, makt og avmakt aktualiseres i møte med ulike problemstillinger som migrasjon, klimautfordringer, netthandel og transnasjonale styringsprosesser. Det oppstår lokale og globale spenninger som gir samfunnsfaget muligheter og utfordringer.

Fagfornyelsen trekker frem utforskning av «globale problemstillinger» som en del av samfunnsfagets sentrale verdier og relevans. Elevene skal reflektere over, utforske og få erfaringer med demokratiske praksiser fra lokale til globale kontekster og perspektiv. De skal også kunne vurdere handlingsalternativ for bærekraftig utvikling på lokalt, nasjonalt og globalt nivå. Hva innebærer et fokus på det globale for samfunnsfaget i barnehager, skoler og lærerutdanningsinstitusjoner, nasjonalt og internasjonalt? Hvordan tas globale utfordringer og spørsmål opp i et nasjonalstatlig fundert samfunnsfag? Hvordan møtes globale spenninger i samfunnsfaget? Hvilke muligheter gir faget til å ta stilling til og delta i transnasjonale styringsprosesser? Hvilke utfordringer og muligheter utgjør det globale for samfunnsfagdidaktikken?

Key note speaker er Audrey Osler.

Vi ønsker forslag til sesjoner som i vid forstand relaterer seg til konferansens hovedtema. Videre ønsker vi velkomment bidrag og sesjonsforslag som relaterer seg til andre samfunnsfaglige/og eller samfunnsfagdidaktiske felt.

Ved innmelding av hel sesjon er det ikke nødvendig å sende inn abstracts.

Ny deadline for å sende inn abstrakt, poster, sesjoner, symposier og rundebordsdiskusjoner: 15.09.20

Beskjed om antatt abstrakt: 30.08.20 (1st call) og 07.10.20 (2nd call).

Om arrangementet

Konferansen er et årlig arrangement initiert av Nasjonalt nettverk for samfunnsfaga i lærer-, lektor og barnehagelærerutdanningene for å fremme forskning på og undervisning i samfunnsfag og samfunnsfag-didaktikk. Vertskap for 2020-konferansen er Universitetet i Agder.

Pris inkluderer middag onsdag.

PÅMELDINGSFRIST: Onsdag 30.september.

Early Bird før 21.09: 1850 kr

Ordinær pris fra 22.09: 2200 kr

Digital deltakelse: 900 kr

Sted: UiA, Campus Kristiansand - Universitetsveien 25

Hotell: Scandic Hotel Bystranda
Bookingkode: D000028123

Irene Trysnes
Førsteamanuensis
+47 38 14 21 74
irene.trysnes@uia.no

Informasjon vedrørende koronasituasjonen

Vi planlegger konferansen i tråd med nasjonale retningslinjer for smittevern, og har fortsatt god kapasitet til å ta imot flere deltakere her i Kristiansand. Det åpnes imidlertid også for digital deltakelse med eller uten papers, samt digitale sesjoner. Digitale deltakere vil få tilgang til hele konferansen til en redusert pris. Vi har derfor forlenget call for papers og sesjoner til 15.september.

Sjå nettsidene våre <http://samfunnsfag.net/konferanse.html> for oppdateringer.

Innkalling til årsmøte 2020

onsdag 25. November kl 16:15

Nasjonalt nettverk i samfunnsfaga i lærerutdanningane

Dagsorden

- Sak 1/2020 Velkommen og valg av møteleder
Forslag til vedtak: Per Overrein og Ingunn Vines Kvamme velges som møteledere
- Sak 2/2020 Valg av protokollfører
Forslag til vedtak: Håvard Friis Nilsen velges som protokollfører.
- Sak 3/2020 Valg av to personer til å underskrive protokollen
Forslag til vedtak: Forslag kommer på møtet
- Sak 4/2020 Godkjenning av årsmøteinnkallingen.
Forslag til vedtak: Møteinnkallingen godkjennes.
- Sak 5/2020 Styrets årsmelding for 2020. (Vedlegg 1)
Forslag til vedtak: Styrets årsmelding tas til orientering.
- Sak 6/2020 Styrets forslag til arbeidsprogram (Vedlegg 2)
Forslag til vedtak: Styrets forslag til arbeidsprogram for 2020-2021 tas til orientering.
- Sak 7/2020 Konferanse 2021
Fagperson fra OsloMet orienterer
OsloMet – Storbyuniversitetet inviterer til konferanse i Oslo 25.-26.november 2021, med tittelen: «Kritisk tenkning i samfunnsfag».
Forslag til vedtak: Nettverket takker for invitasjonen og legger konferansen til Oslo 2021.
- Sak 8/2020 Valg av nytt styre
Valgkomiteen er inne i sitt andre år og består av:
Tove Lemming (region nord)
Lise Kvande (region midt)
Espen Helgesen (region vest)
Irene Trysnes (region sør)
Ronald Nolet (region øst)
Valgkomiteens forslag til nytt styre: Valgkomiteens leder legger fram forslag.
- Sak 9/2020 Innkomne forslag
Forslag til endring av navnet på nettverket og forkortelse.
Navneendring: Styret foreslår å erstatte siste del av det offisielle navnet: Nasjonalt nettverk for samfunnsfag i lektor, - lærer- og barnehagelærerutdanningen med lærerutdanningene. Hele navnet blir da: Nasjonalt nettverk for samfunnsfaga i lærerutdanningene.

Forkortelse: Styret foreslår også en forkortelse på nettverket: NSL. I forkortelsen er Nasjonalt, Samfunnsfag og Lærerutdanning ivaretatt. Det finnes andre organisasjoner og nettverk med den samme forkortelsen, men ingen som ligger nært vårt nettverk i sak eller funksjon. Faren for sammenblanding eller å skape misforståelser vurderes derfor av styret som liten.
- Sak 10/2020 Eventuelt

Styrets årsmelding 2019 – 2020

Perioden 2019-2020 har styret bestått av: Per Overrein, NTNU/midt (leder); Kari Hempel UiS/sør (nestleder, referent, medlemskap); Bjørn-Henrik Johannessen, UiT/nord (nyhetsbrevet); Leif Tore Trædal, HVL/vest (nyhetsbrevet); Håvard Friis Nilsen, HiOF/øst; Ingunn V. Kvamme, UiA/sør, (konferansekontakt, nettside, varamedlem); Kristine Warhuus Smeby, DMMH/midt (facebook og nettsider, varamedlem); Kjetil Knaus Fosshagen, HVL/vest (varamedlem).

Styrearbeid

Styret har hatt sju styremøter i perioden, foruten møte i forbindelse med årets konferanse i Kristiansand. Alle møtene har vært gjennomført på nettet, via Skype til å begynne med, senere på Teams. Det tok tid før det nye styret fikk konstituert seg etter at Heidi Biseth måtte trekke seg i forbindelse med sykdom. Det sittende styret fikk dermed ingen kontinuitet fra medlemmer av det tidligere styret. Håvard Friis Nilsen (HiOF) gikk deretter inn som fast medlem av styret for region øst. Per Overrein ble valgt som leder og Kari G. Hempel som nestleder. Ingrid M. Kielland, UiT, nord (varamedlem) trakk seg også fra styret i løpet av våren. Den vanskelige situasjonen ved utdanningsinstitusjonene under korona-krisen har satt sitt preg på styrets arbeid. I løpet av tidlig vår var arbeidsoppgavene fordelt i styret. Også varamedlemmer har påtatt seg oppgaver.

Våre viktigste «kanalen» for nettverksbygging for samfunnsfagene vil være forarbeidet og avviklingen av den årlige nettverkskonferansen, nyhetsbrevene, nettsiden vår og Facebook-gruppa. Av dette er nettverkskonferansen og årsmøtet under konferansen det desidert største faglige og organisatoriske løftet. Årets konferanse er lagt til Universitetet i Agder (UiA), campus Kristiansand og foregår fra 24. til 26 november. Planleggingen av konferansen har medført ekstra utfordringer for arrangementskomiteen på grunn av korona-situasjonen. På grunn av viruset har det vært usikkerhet knyttet til hvordan konferansen og årsmøtet skal avholdes. Konferansen vil kanskje kunne ha opptil 60 deltakere (avhengig av retningslinjer sein høst). Arrangørene har hatt ekstra utfordring ved å måtte planlegge også for digital deltakelse på konferansen og årsmøtet. Temaet for årets konferanse er samfunnsfagdidaktikk i en globalisert verden. Tematikken er blitt høyaktuell på en måte som var vanskelig å forestille seg for kort tid siden.

Styret har arbeidet med formalisering av organisasjonen ved Brønnøysundregisteret. Dette arbeidet er enda ikke sluttført. Det er ikke søkt ekstern finansiering av nettverket. Det legges ikke fram regnskap for årsmøtet fordi nettverket ikke har inntekter.

Organisering

Nettverket har pr. oktober 2020 til sammen 264 medlemmer, en økning på i underkant 20% fra i fjor. Medlemmer kommer fra UH-sektoren med flest medlemmer fra NTNU, USN, HVL og OsloMet. Også personer fra forlag, departement, direktorat og utenlandske lærerutdanningsinstitusjoner er medlemmer av nettverket.

Konferansen

Fagmiljøet bygges opp ved å arrangere og delta på konferanser, holde paperpresentasjoner og publisere. Gjennomføringen av den årlige konferansen for samfunnsfagene er en viktig del av dette arbeidet. Styret har fulgt arbeidet til konferansekomiteen i Kristiansand. Vi er imponert over det engasjementet og de systematiske forberedelsene, til tross for en vanskelig situasjon når det gjelder planlegging av større arrangement.

Fremtidige konferanser

Styret har holdt kontakt med de som har påtatt seg framtidige konferanser og satt i gang arbeid for å sikre framtidige konferanser:

2021- Oslo Met har påtatt seg å arrangere den neste konferansen. Tentativ tittel: «Kritisk tenkning i samfunnsfag»

2022 – HVL, Høgskolen på Vestlandet vurderer muligheten til å arrangere konferansen.

2023 – UiT, Universitetet i Tromsø vurderer muligheten for å påta seg konferansen.

Nettside og facebook-side

Nettsiden er fortløpende blitt oppdatert med våre nyhetsbrev. Vår facebook-side *Nasjonalt nettverk for samfunnsfagdidaktikk* har i dag 199 medlemmer. Den har blitt brukt til blant annet formidling av ny samfunnsfag-didaktisk forskning og presentasjon av nye nummer av fagdidaktiske tidsskrift innen samfunnsfagene.

Kommunikasjon

Hittil i 2020 har styret publisert tre nyhetsbrev, det siste med årsmelding, samt sendt epostmeldinger med konferanseoppdatering og informasjon om andre konferanser. Når det gjelder nyhetsbrevet, er det en ambisjon å kunne presentere phd-kandidater og nye doktorer i fagfeltet, samt gi en oversikt over avlagte masteroppgaver i samfunnsfag og samfunnsfagdidaktikk og profilere forskermiljøer og forskergrupper. Dette vil styret arbeide med i neste periode.

På vegne av styret for
Nasjonal nettverk for samfunnsfaga i lærerutdanningene

Per Overrein, leder

Styrets forslag til arbeidsprogram 2010-2021

Formålet til nettverket er nå som før å fremme god forskning, undervisning og formidling i samfunnsfag og samfunnsfagdidaktikk for hvert nivå i utdanningene. Særlig vil man fremme en kritisk og konstruktiv fagoffentlighet i og for disse fagene.

Statuttfestede aktiviteter er kommunikasjon med fagmiljøene ved hjelp av 3-4 årlige nyhetsbrev, sosiale medier og drift av nettverkets nettside, samt arrangering og gjennomføring av en årlig nettverkskonferanse. Dette anbefales som kjernepunkter i styrets arbeidsprogram også for neste arbeidsperiode.

Etter en håndfull konferanser og nyhetsbrev begynner nettverket å ta form, og det forrige styret ønsket å ta initiativ for mer langsiktige perspektiver i nettverksarbeidet. Den brå overgangen fra forrige styre til dette, med kun nye medlemmer, samt koronaepidemien, har gjort at styret i inneværende år har måttet dempe ambisjonsnivået, uten å forlate målsetningen. Vi har derfor valgt å opprettholde mye av fjorårets målsetninger.

Konferanseplanlegging og gjennomføring kan profesjonaliseres, og erfaringer bør deles mht. planlegging av tema for konferanser, åpenhet til at man kan melde inn sesjoner på andre tema enn konferansetemaet som deltakerne jobber med, tenkning rundt invitasjon og valg av keynotes, etc. Det samme gjelder samarbeid med og profilering av tidsskrift og forlag på konferansene. Ved å fastsette vertskap og dato for den årlige konferansen ett til tre år fram i tid, gis en noe lenger planleggingshorisont for både arrangører og bidragsyttere i konferansene.

Internasjonalisering er også sentralt når det gjelder å fremme god forskning, undervisning og formidling på feltet. Calls for papers til internasjonale konferanser, samt aktuelle tidsskrift for publisering formidles i dag gjennom nettverket. Styret oppfordres til å videreføre dette arbeidet, samt å kartlegge og utforske muligheter for samarbeid og koordinering med søsternetttverk i andre nordiske land med tanke på internasjonalisering.

Nettside er opprettet og inneholder mange sentrale elementer for et nettverk. Styret vil endre layout på siden, og modernisere nyhetsbrevet. Facebook-siden fungerer mer dynamisk, men ikke alle medlemmer er tilgjengelig på den plattformen. Styret diskuterer digital profil og å engasjere spesielt stipendiater og masterstudenter som webredaktører.

Styret arbeider også med å samle inn en søkbar oversikt over alle mastergrader i samfunnsfag, som skal samles i en nettressurs som stadig oppdateres.

Vedtekter for Nasjonalt nettverk for samfunnsfaga i lærer, lektor- og barnehagelærerutdanningane. Vedtekne på årsmøtet 20. november 2019 i Halden

Del I: Føremål

§ 1: Nasjonalt nettverk for samfunnsfaga i lærer-, lektor- og barnehagelærerutdanningane (i kortform berre Nettverket for samfunnsfaga i lærerutdanningane) har til føremål å fremja, god forskning, undervisning og formidling innanfor dei ulike samfunnsfaga og i samfunnsfagdidaktikk i lærerutdanningane for barnehage, grunnskule og vidaregåande opplæring. Det er ei særoppgåve for nettverket a) å fremja utvikling av ein velfungerande, kritisk og konstruktiv fagoffentlegheit i og for desse fagområda og b) å bidra til å sikra eller utvida den plassen våre samfunns- og humaniorafag har innanfor barnehage, grunnskule, vidaregåande skule, og i høgare utdanning.

§ 2: Nettverket tek til vanleg ikkje stilling til fagpolitiske kontroversar eller til bestemte perspektiv, teoriar, synsmåtar eller forskingsmetodar. Nettverket skal derimot freista å leggja til rette for å utvikla diskusjonen om slike spørsmål i fagmiljøa.

§ 3: Praktiske føremål for arbeidet i nettverket er a) å styrkja informasjonsflyten mellom fagmiljøa ved å gje ut 3-4 årlege nyhendebrev, drifta nettsider og engasjement på sosiale media b) å organisera nettverkskonferanse for forskning og formidling kvart år, med medlemmer ved ein eller fleire institusjonar som praktisk ansvarlege og ansvarlege for fagleg innhald c) å organisera årsmøte for medlemene i samband med nettverkskonferansen d) samarbeida med utdanningsstyresmakter, andre styresmakter, institusjonar, organisasjonar eller økonomiske støttespelarar i saker/om tiltak som fremjer føremåla i § 1.

Del II: Medlemsskap

§ 4: Medlemskap er ope for a) alle som arbeider med eit eller fleire samfunnsfag i lærerutdanningar for barnehagar, grunnskular og vidaregåande skular b) alle som ynskjer å bidra med eller til relevant og god forskning, undervisning eller formidling innanfor samfunnsfaga eller samfunnsfagdidaktikken.

§ 5: Registrering som medlem skjer ved e-post til ansvarleg for medlemsskap i styret (sjå <http://samfunnsfag.net/kontakt.html>). Alle medlemmer står på oppdatert e-postliste, og mottok nyhendebrev og andre relevante utsendingar på denne lista.

Del III: Årsmøte og val

§ 6: Årsmøtet arrangerast som del av nettverkskonferansen. Styret har ansvaret for innhaldet på denne delen av konferansen. Årsmøtet kunngjerast samstundes med nettverkskonferansen på nettsidene og i nyhendebrev.

§ 7: Alle medlemmer har møte-, tale-, framleggs-, og røysterett på årsmøtet.

§ 8: Årsmøtet inneheld a) kort melding frå styret om arbeidet i året som gjekk b) vedtak om komande nettverkskonferanse, om andre arbeidsoppgåver og eventuelt om rekneskap/økonomi og medlemspengar c) val av styre og leiar med varamedlemmer etter framlegg frå valnemnd og val av valnemnd d) Årsmøtet skal gje medlemene høve til å kommentera og diskutera styrearbeidet og sakene som er oppe til førehaving.

§ 9: Saksliste til årsmøtet med vedtaksframlegg i viktige saker og innstilling frå valnemnda sendast til alle medlemmer i nettverket på e-post ein månad før årsmøtet.

§ 10: Årsmøtet vel ein ordstyrar, ein møteskrivar til vedtaksreferat, to til å skriva under møteboka og ein ettersynsperson som leverer tilråding om godkjenning av rekneskap og eventuelle

merknader til rekneskapen. Årsmøtet kan og vedta at ein av institusjonane (etter avtale) tek på seg eventuell rekneskapsføring.

§ 11: Alle vedtak, med unnatak for endring av vedtektene, gjerast med simpelt fleirtal. Vedtektsendring krev to tredels fleirtal. Årsmøtet kan likevel vedta full vedtektsrevisjon på eit årsmøte med simpelt fleirtal og vedta nye vedtekter med simpelt fleirtal på komande årsmøte.

§ 12: Styret skal ha fem medlemer og fem varamedlemer, ein medlem og ein varamedlem frå kvar region.¹ Valnemnda skal syta for forsvarleg kjønnsbalanse. So langt det er mogeleg, bør styremedlem og varamedlem frå ein region koma frå ulike institusjonar.

§ 13: Alle styreval er for to år. Tre medlemer er på val det eine året, to det neste året. Varafolka harsame valperiode som den faste dei er vara for. Styret konstituerer seg sjølv.

§ 14: Valnemnda skal ha fem medlemer, ein frå kvar region, og skal vera vald for ein periode for to år. Styret lagar framlegg til ny valnemnd.

Del IV: Organisasjonsregistrering og prinsipp for økonomien

§ 15: Nettverket skal vera registrert som foreining i Brønnøysundregistra og ha eigen bankkonto, der styrevedtak gjev fullmakt til å disponera denne.

§ 16: Nettverket er ei ideell foreining som ikkje genererer fortjeneste.

§ 17: Nettverket (årsmøtet) kan gjera vedtak om medlemspengeordningar og medlemspengesatsar for einskildpersonar og/eller for institusjonar gradert etter talet på tilsette.

§ 18: Styret søker om økonomisk støtte drifta av nettverket, herunder ogso til nettverkskonferansen (med unnatak for støtte frå den eller dei lokale arrangørinstitusjonane). Styret sender søknad om støtte til nettverkskonferansen i samarbeid med den/dei lokale arrangørane.

Del V: Oppløysing av foreininga

§ 19: Nettverket som ei juridisk foreining kan berre bli vedtatt oppløyst på årsmøtet. Det krevst to tredels fleirtal blant dei som stemmer på årsmøtet for eit gyldig vedtak om oppløysing.

§ 20: Overskot eller innestående middel ved opphøyr skal nyttast til konferanse som bidreg til føremåla som er gjort greie for i § 1.

Note til § 12: 1 Region nord: Samisk Høgskole, Norges arktiske universitet - Universitetet i Tromsø og Nord Universitet. Region midt: NTNU og Dronning Mauds Minne Høgskolen. Region vest: Høgskulen i Volda, Høgskulen på Vestlandet, Universitetet i Bergen og NLA Høgskolen Bergen. Region sør: Universitetet i Stavanger og Universitetet i Agder. Region aust: Universitetet i Sørøst-Norge, Universitetet i Oslo, OsloMet - Storbyuniversitetet, MF vitenskapelig høyskole for teologi, religion og samfunn, Høgskolen i Østfold, Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU), Høgskolen i Innlandet og NLA Høgskolen Oslo.»

Vedtektene ovanfor byggjer på toårige styreperiodar. For å unngå at alle styremedlemer er på val annakvart år, fastsette årsmøtet at det skal gjennomførast val av representant pluss vara for **tre** regionar for ein toårsperiode på årsmøtet 2019. Etter trekking vart det fastsett at dette gjeld regionane vest, sør og midt. For regionane nord og aust vert det då gjennomført val av representant + vara for **eitt år** på årsmøtet 2019. Frå og med årsmøtet 2020 vil då vala for alle regionar vera inne i «toårsturnus». Det er viktig at dei valde medlemene i valnemnda legg dette til grunn i arbeidet med å finna styrefolk og varamedlemer for dei ulike regionane.